

Protokół

74. posiedzenia I. sesyi IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. lutego 1910.

Początek o godz. 10. minut 35 przed połud.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 128.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik JE. Dr. Michał Bobrzyński, i c. k. radca namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 72 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 73 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 4. lutego 1910 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu L. s. 5901, 5905, 5907, 5915, 5918, 5919.

Komisji szkolnej L. s. 5906, 5916.

Komisji petycyjnej L. s. 5903, 5904.

Komisji administracyjnej L. s. 5911, 5917.

Komisji drogowej L. s. 5902.

Komisji przemysłowej L. s. 5910.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarze p. p. St. H. hr. Badeni a następnie Skwarko odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

W n i o s e k

Wysoki Sejmie:

Ponieważ obecnie obowiązująca krajowa ustawa wodna z dnia 14. marca 1875 D. u. kr. Nr. 38. nie reguluje należycie wszystkich stosunków wodnoprawnych, jakie wskutek co raz częstszego używania siły wodnej do celów przemysłowych powstają — ponieważ dalej w interesie ogólnym jest, aby w pewnych wypadkach siłę wodną zastrzedz dla kraju, gminy lub ogólnego pożytku działającego przedsiębiorstwa — ponieważ wreszcie zaprowadzeniem opłat na rzecz kraju za używanie siły wodnej stworzy się przyszłości może obfite źródło dochodów dla kraju, przeto podpisani projektują odpowiednie poprawki i uzupełnienia obecnie obowiązującej ustawy wodnej i wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:
załączony .|. projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Skarbek.

Maryewski, Adam, Kędzior, Ciucheński,
Leo, Rayski, Merunowicz, Wodzicki,
Górski, Schätzel, Federowicz, Tertil.
Bandrowski, Starzyński, Pawlewski, La-
skowski, Rutowski, Jahl.

U s t a w a

z dnia zmieniająca i uzupełniająca
niektóre postanowienia ustawy wo-
dnej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa
Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem postanawiam,
co następuje:

Art. I.

Poniżej wyszczególnione paragrafy
ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875
Dz. u. kr. Nr. 38. o używaniu, prowa-
dzeniu i odprowadzaniu wód, zmienia
się względnie uzupełnia w sposób na-
stępujący:

§. 2.

Strumienie, rzeki, potoki, jeziora,
jakoteż i woda gruntowa stanowią dobro
publiczne.

§. 3.

Wyjątek stanowią te wody, które
ktoś posiada na mocy szczególnych a
dowodami popartych tytułów prawnych.

§. 5.

odpada.

§. 6.

Rząd może na wniosek Wydziału
krajowego a na koszt kraju uznać za
odpowiedniem odszkodowaniem, jako
dobro publiczne, prywatną własność
stanowiące wody płynące, jeziora i par-
cele jezior.

Gminy i strony interesowane, które
z tego oczywiśią korzyść odnoszą, na-

leży pociągnąć do ponoszenia kosztów
odszkodowania.

§. 15.

Dodatek:

Właściciel gruntu ma prawo zam-
knąć wodę gruntową zapomocą studziń,
nie poruszanych siłą żywiołową do
zamknięcia wody w inny sposób, lub
do odprowadzania wody poza granicę
swojej posiadłości, potrzebuje osobnego
zezwolenia.

§. 16.

Dodatek:

Również potrzeba uzyskać wodno-
prawne zezwolenie do budowy mostów,
oraz składania materiałów na brzegach
lub na podlegającym wylewom okręgu
wód publicznych lub prywatnych, o ile
to może wpłynąć na jakość, stan albo
bieg wody.

§. 18.

W zezwoleniu wydanem przez wła-
dzę polityczną, należy oznaczyć miejsce,
rozmiary, sposób i cel używania wody.

Stosownie do potrzeby, można przy-
tem ustalić szczegółowe warunki regu-
lujące i zabezpieczające używanie wody
a zezwolenie udzielić na czas ograni-
czony lub za odwołaniem.

Zezwolenie na używanie siły popę-
dowej wód publicznych można udzie-
lać przedsiębiorstwom państwa, krajów,
gmin lub innych publicznych ciał repre-
zentacyjnych na przeciąg lat 90, we
wszystkich innych wypadkach na prze-
ciąg najdłużej lat 70.

Ponowne udzielenie koncesyi po u-
pływie tego terminu jest dopuszczalne,
a dotychczas uprawniony może doma-
gać się ponownego zezwolenia, o ile o
siłę wodną nie ubiega się znacznie wa-
żniejsze pod względem gospodarczym
przedsiębiorstwo, lub o ile dalsze uży-
tkowanie siły wodnej przez dotycheza-

sowego koncesjonariusza nie sprzeciwia się publicznym interesom.

Jeżeli po upływie terminu koncesyi, otrzymuje zezwolenie na używanie siły wodnej nie dotychczasowy, ale inny przedsiębiorca, przechodzą urządzenia spiętrzające i odprowadzające wodę, na własność nowego koncesjonariusza, za zwrotem rzeczywistej wartości.

W razie, gdyby nie nastąpiło dobrowolne porozumienie, ustala sąd wysokość odszkodowania, jakie nowy koncesjonariusz ma uiścić dotychczasowemu.

§. 18 a.

Polityczna władza krajowa może także w czasie trwania koncesyi uznać prawo wodne jako wygasłe w następujących wypadkach:

1) Jeżeli budowy nie rozpoczęto w terminach oznaczonych w koncesyi, albo nie puszczono w ruch zakładu.

2) Jeżeli ruch przez trzy po sobie następujące lata był zastanowiony i nie został na nowo podjęty w terminie, wyznaczonym przez polityczną władzę krajową.

3) Jeżeli zakład został zniszczony, a nie odnowiono go w terminie przez polityczną władzę krajową oznaczonym.

4) Jeżeli cel oznaczony w koncesyi odpadnie, lub bez zezwolenia władzy ulegnie istotnym zmianom.

5) Jeżeli wogóle poszczególne warunki koncesyi, od których uczyniono zależnem prawo użytkowania wody, nie zostały dotrzymane. W wypadkach godnych uwzględnienia, może polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym przedłużyć terminu.

§. 29 a.

Dla ochrony źródeł leczniczych, może polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym po-

stanowić w drodze rozporządzenia, iż w pewnych oznaczonych okręgach (określi ochronne), wszelkie roboty, które mogą wpłynąć na wydatność, skład i wartość gazu źródeł leczniczych, jakoto wiercenia, kopania, budowy wszelkiego rodzaju, ujęcie źródeł, oraz każde zamknięcie i odprowadzenie wody gruntowej, — wymagają zezwolenia kompetentnych władz politycznych.

W celu zapobieżenia zanieczyszczeniu źródeł leczniczych i wodociągów z wodą do picia i użytkową, może władza polityczna wydawać szczególne zarządzenia co do używania i sposobu uprawy gruntów za stosownem wynagrodzeniem.

§. 29 b.

Za zgodą lub na wniosek Wydziału krajowego może Rząd zastrzedz używanie siły motorycznej poszczególnych wód publicznych na cele państwowe lub krajowe, o ile już takie prawo nie przysługuje trzeciej osobie.

§. 31.

Zakładom, których budowa leży w interesie publicznym, lub po których należy się spodziewać wybitnych korzyści dla gospodarstwa społecznego, może kompetentna Władza przyznać dla potrzebnych wodociągów, tam i innych do uzyskania siły służących urządzeń i budowli, za pełnem odszkodowaniem, odpowiednią służebność na cudzym gruncie; właściciel może także według wyboru odstąpić grunt na własność.

Jeżeliby wskutek budowli stracił grunt dla posiadacza odpowiednią dla swego przeznaczenia zdolność użytkową, należy na jego żądanie cały grunt odkupić. Jednakowoż wywłaszczenie budynków mieszkalnych, gospodarczych, fabryk, podwórza i ogrodów domowych może tylko wtedy nastąpić, jeżeli projektowana budowla wodna ma na celu bezpośrednio podniesienie ogólnego do-

bra, a wykonanie tejże w inny sposób jest niemożliwym; do tego potrzebną jest zgoda Wydziału krajowego.

Władza może zezwolić na wyłączenie istniejących urządzeń do wyzyskania siły wodnej na rzecz takich zakładów, które posiadają znacznie wyższą wartość dla gospodarstwa społecznego. Na żądanie wywłaszczyć się mającego, ma właściciel nowego zakładu, zamiast wynagrodzenia pieniężnego, dostarczyć na własny koszt dotychczas używaną ilość siły, jak niemniej potrzebne urządzenie maszynowe według wyboru mającego być wywłaszczonym, albo na dotychczasowe miejsce ruchu, albo na inne sąsiednie miejsce.

Na żądanie mającego być wywłaszczonym, ma ubiegający się złożyć dostateczne zabezpieczenie, za każdą stratę spowodowaną przeszkodą lub zastanowieniem ruchu, lub też upływem koncesyi.

Żądanie wywłaszczenia traci swą podstawę, jeżeli dotychczas uprawniony, okazuje gotowość zakład swój w sposób racjonalny powiększyć lub zmienić. Równocześnie ze sprzeciwem, winien dotychczas uprawniony wnieść podanie o nową koncesyę.

§. 39.

Uprawnieni do wykonywania rybołóstwa mogą przeciw wykonywaniu innych uprawnień do użytkowania wody, podnosić tylko takie zarzuty, które mają na celu zapobieżenie zanieczyszczeniu wód rybnych, zakładanie jazów i krat rybnych, oraz regulowanie i osuszanie koryt wodnych w sposób najmniej dla rybołóstwa szkodliwy, o ile zarzuty te można uwzględnić bez znaczniejszych utrudnień dla innych uprawnień użytkowania wód.

Pozatem przysługuje uprawnionym do wykonywania rybołóstwa jedynie prawo domagania się odpowiedniego przez władzę administracyjną oznaczyć

się mającego odszkodowania, którego wysokość ustali sędzia, w razie, gdyby to orzeczenie stron interesowanych nie zadowolilo.

§. 64 b.

Spółki utworzone na podstawie szczególnych przepisów ustawowych, tudzież spółki, którym przyznano subwencyę z funduszków państwowych albo krajowych, potrzebują do wydzielienia ze spółki poszczególnych gruntów, jak nie mniej do rozwiązania spółki, zezwolenia Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

§. 76.

Dodatek :

Koncesyi na zakłady poruszane siłą wodną nad 25 koni udziela Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego.

§. 93.

Dodatki :

Uprawnienia, o których była mowa w poprzednich rozdziałach, mogą być uwzględnione dopiero wtedy, jeżeli sił wodnych nie zamierzają użyć dla celów publicznych w pierwszej linii państwo, w drugiej kraj a w trzeciej linii gminy położone nad lub w sąsiedztwie dotyczących wód.

Koncesyi udziela się tylko dla oznaczonego celu, oraz dla oznaczonej osoby fizycznej lub prawnej, wobec czego bez zezwolenia Namiestnictwa i Wydziału krajowego, nie wolno przenieść koncesyi na inną osobę lub obrócić na inny cel. W razie dziedziczenia oraz przeniesienia posiadania na krewnych zstępnych, albo małżonka, wystarcza zgłoszenie zmiany.

§. 101.

Za każde udzielenie lub odnowienie uprawnienia do używania siły wodnej, należy, o ile przyzwolona przeciętna siła wodna wynosi więcej jak 10 koni, uiścić należytość koncesyjną.

Należytość ta wynosi dla zakładów o sile do 100 koni po 1 Kor., o sile od 100 do 1000 koni po 2 Kor., o sile nad 1000 koni po 3 Kor. za każdą siłę konia.

§. 102.

Zakłady wodne opłacają na rzecz kraju corocznie czynsz za używanie wody. Czynsz ten obliczony według udzielonej koncesyą do użytku ilości wody i wysokości spad, wynosi przy zakładach wodnych zbudowanych po wejściu w życie niniejszej ustawy za każdą brutto siłę konia:

do siły	100 koni po	1 K.
" "	500 " "	2 "
" "	1.000 " "	3 "
" "	2.500 " "	4 "
" "	5.000 " "	5 "
" "	10.000 " "	6 "
" "	15.000 " "	7 "
" "	20.000 " "	8 "
" "	25.000 " "	9 "
nad	25.000 " "	10 "

O ileby przy istniejących już zakładach objęta koncesyą ilość siły nie dała się oznaczyć, ma nastąpić obliczenie czynszu na podstawie urządzeń przedsiębiorstwa.

Od obowiązku opłacania czynszu wodnego są uwolnione zakłady wodne państwa, kraju, gmin krajowych, tudzież wszelkie zakłady, których siła nie przekracza 10 koni, o ile służą dla użytku domowego, lub do przeróbki we własnym gospodarstwie uzyskanych produktów leśnych lub rolnych, albo też dla przemysłu rękodzielniczego.

Zakłady wodne wybudowane przed wejściem w życie niniejszej ustawy, mającej uiszczać połowę stóp powyżej przytoczonych.

Sejm krajowy ma prawo stopy czynszów wodnych z jednej strony z godnych uwzględnienia powodów czasowo obniżyć, z drugiej strony może je pod-

wyższyć, o ile uzyskaną siłę wyprowadza się z kraju.

Czynsz wodny należy opłacać od chwili puszczenia w ruch przedsiębiorstwa, najpóźniej jednak po upływie trzeciego roku od udzielenia koncesyi. Przeszkody i ograniczenia w używaniu, uuprawniają tylko wtedy do opustu, jeżeli przeszkodę ruchu spowodowało wydarzenie żywiołowe i trwało bez przerwy przynajmniej przez przeciąg dwóch miesięcy.

§. 103.

Z dochodów płynących z należytości koncesyjnych oraz z czynszu wodnego, należy w pierwszym rzędzie utworzyć pozostający pod zarządem kraju fundusz, celem utrzymywania w należytnym stanie naturalnych łóżysk wodnych kraju, o ile to nie zostało już zabezpieczonem przez prawomocne zobowiązania osób trzecich lub inne środki.

Sejm krajowy oznacza corocznie kwotę, jaka ma wpłynąć do tego funduszu.

Bliższe postanowienia o zarządzaniu i użyciu tego funduszu wyda w drodze rozporządzenia Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Nadwyżkę z należytości koncesyjnych oraz z czynszów wodnych, użyje się na pokrycie wydatków krajowych połączonych z budowlami wodnymi, a ewentualną pozostałość na ogólne potrzeby krajowe.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 6 miesięcy po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

W n i o s e k.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Celem stworzenia funduszu dla udzielania miastom pożyczek bezprocentowych zwrotnych w 25 ratach rocznych na budowę budynków szkolnych upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w sumie 10 (dziesięć) milionów koron.

Wnioskodawca:
Kleski.

Tertil, Dołiński, Schätzel, Bandrowski, Merunowtzc, Federowicz, Rittel, Łazarski, Rayski, Głabiński, Loewenstein, Jahl, Maryewski, Leo, Michałowski, Bednarski, Adam, Maiss, Skarbek, Jabłoński, Pawlewski, Ciuchciński, Rutowski.

I n t e r p e l a c y a

posła Jedyńaka i tow. do c. k. Rządu w sprawie opieszalego załatwienia i przeprowadzenia dochodzeń przez c. k. Starostwo w Mielcu i Ropczycach w wypadku robotnika Stanisława, Kłoca zajętego w browarze hr. Reja w Przecławiu.

Stanisław Kloc robotnik zajęty był w browarze w Przecławiu, od lat 15 został ciężko uszkodzony dnia 26/4. 908. wskutek odniesionych ran zmarł w kilka miesięcy po wypadku. Wypadku tego nie zgłosił właściciel gorzelnii zaraz, lecz żona poszkodowanego zrobiła doniesienie do c. k. Starostwa w Ropczycach dnia 3/1. 909. Doniesienie to Starostwo w Ropczycach odstąpiło dnia 11/1. 909 zakładowi ubezpieczeń we Lwowie. Zakład ubezpieczeń prosił starostwo w Mielcu o przeprowadzenia dochodów. Dnia 2/3 1909 Zakład ubezpieczeń urgował c. k. Starostwo w Mielcu, dnia 8/3. 909. zawiadomiło zakład, że wdraża dochodzenia. Zakład ubezpieczeń we Lwowie dnia 19/4. 1909. urguje Starostwo w Mielcu o wynik dochodzeń. Dnia 23/4. 1909 nadsyła c. k. Starostwa w Mielcu doniesienie o wy-

padku z daty 14/4. 1909 i donosi, że wyznacza termin nad 29/4 1909. do przeprowadzeń domysli § 31. ustawy. Dnia 7/5. 1909. zawiadamia c. k. Starostwo w Mielcu zakład, że dochodzenia w sprawie s. p. Kłoca są w toku. Dnia 19/6. 1909 urguje zakład c. k. Starostwo w Mielcu o wynik dochodzeń, w odpowiedzi donosi c. k. Starostwo w Mielcu, że odstąpiło sprawę c. k. Starostwu w Ropczycach do dalszego załatwiania. Dnia 6/7 909 zwraca się Zakład ubezp. do c. k. Starostwa w Ropczycach z prośbą o nadesłanie protokołu dochodzeń, pismo to urguje zakład 13/8. 1909. Dnia 23/8. donosi c. k. Starostwo w Ropczycach c. k. Zakładowi ubezp., że wynik dochodzeń przesłało c. k. Starostwo w Mielcu. Wobec tego zakład ubezp. dnia 27/8. 1909. zwraca się ponownie do c. k. Starostwa w Mielcu z prośbą o protokół dochodzeń. W odpowiedzi donosi c. k. Starostwo z dnia 24/9. 1909., że odstąpiło akta ponownie c. k. Starostwu w Ropczycach.

Zakład ubezpieczeń zwraca się 8/10 909. do c. k. Starostwa w Ropczycach o nadesłanie aktów dochodzenia. Pismo to urgowano dnia 9/11. i dnia 9/12. 1909. i prosi zakład c. k. Starostwo w Ropczycach o nadesłanie protokołu dochodzenia.

Dnia 13/1. 1910. urgował zakład c. k. Starostwu w Ropczycach, jednak bez odpowiedzi.

Wobec tego opieszalego postępowania władz politycznych dwóch powiatów w ciągu jednego roku niezdolano przeprowadzić śledztwa i przedłożyć aktów zakładowi ubezpieczeń we Lwowie wskutek tego cierpi na tem biedna wdowa.

Podpisani zapytują c. k. Rząd, czy jest mu znane takie postępowanie władz? Co zamierza uczynić, ażeby sprawa ta nareszcie raz załatwioną została?

Interpelant
Jedyńak.

Cieluch, Krężel, Bis, Jampolski, Skoły-

szewski, Wasung, Stapiński, Bojko, Ptak, Stefczyk, Myjak, Żardecki, Witos. Styła.

W n i o s e k

posła Winniczuka i towarzyszy w sprawie regulacji rzeki Bystrzycy w powiecie stanisławowskim.

Wysoki Sejmie!

We wsi Jamnicy i Jezupolu zabrał zarząd regulacji Bystrzycy grunta włościańskie pod regulację Bystrzycy i do dnia dzisiejszego jeszcze w całości nie opłacił. A nadmiar na rzece Bystrzycy na linii regulacyjnej nie zostawił włościanom żadnej rampy do przejazdu na drugą stronę, tak, iż prosto odciął włościanom dostęp do gruntów położonych po drugiej stronie Bystrzycy i przez to włościanie narażeni na wielkie szkody, gdyż nie mogą na swoje grunta ani gnoju zawieźć, ani z pola zboża przywieźć tak, iż kto chce dostać się na pole to musi prosić pana dziedzica hrabiego Dzieduszyckiego, aby pozwolił przez grunt skarbowy, gdzie się znajduje rampa przejechać.

A do to tego jeszcze, że stare koryto wodne komisya regulacyjna zabrała i nie zapytując się właściciela, zasadza wikliną i na własność ex officio zabiera, że gospodarze ci, z czyjego gruntu to koryto pochodzi, sami, rozumie się, po niskiej cenie spłacać mogą, z takiego postępowania włościanie bardzo wielkie krzywdy ponoszą, gdyż i tak za mało gruntu posiadają, bo nie jeden gospodarz ledwie pół morga pola posiada, a i z tego jeszcze komisya regulacyjna częśćkę zabiera.

Z tego powodu wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się Wysoki c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie włościanom w Jamnicy i Jezupolu rampę do przejazdu na rzece Bystrzycy na linii regulacyjnej jak najspieszniej pobudował;

2) aby tym gospodarzom, którym grunt zabrano pod regulację rzeki Bystrzycy, jak najrychlej zapłacił;

3) aby stare koryto wodne za niską cenę tym właścicielom, z czyjego gruntu pochodzi, odstąpił.

Wnioskodawca:

Winniczuk.

Kurowiec, Dumka, Sodomora, Makuch, A. Staruch, T. Staruch, Sandulak, Kiweluk, Lewicki Oleśnicki, Skwarko, Korol, Hanczakowski, Krysowaty.

I n t e r p e l a c y a

p. Makucha i tow. do c. k. Rządu w sprawie niezłatwienia przez c. k. Starostwo w Samborze od sierpnia 1907 reklamacji wojskowej.

W Kupnowicach pow. Rudki żyje uboga bez żadnego majątku 65-letnia Taćka Wolska 2-go Szczepankiewicz. Mąż jej ma 75 lat. Obydwoje utrzymują się z jałmużny. Z pierwszym mężem Wolskim miała Taćka syna Marka Wolskiego w Pieniakach pow. Sambor, jako asenterowanego do wojska. Ponieważ mąż Taćki Wolskiej jest dziadem, starcem, nie może jej dać utrzymania a całe utrzymanie dawał jej syn asenterowany. Mimo wniesionej 1907 reklamacji wojskowej, mimo pism do c. k. Namiestnika i władz, reklamacya ta dotychczas nie załatwiona ani przychylnie ani odmownie.

Przeto zapytują podpisani c. k. Rząd:

Jak uzasadni trzechletnią zwłokę w załatwieniu reklamacji Taćki Wolskiej 2-go Szczepankiewicz do Marka Wolskiego. Jakie myśli przedsięwziąć kroki, aby ta reklamacya była definitywnie załatwiona.

Interpelant:

Makuch.

Kiweluk, Korol, Winniczuk, Korol, Hanczakowski, Tracz, Lewicki, Oleśni-

cki, Sodomora, Dumka, T. Staruch, A. Staruch, Sandulak, Skwarko.

I n t e r p e l a c y a

p. Dr. Kurowca i tow. do c. k. Rządu w sprawie skrzywdzenia gmin powiatu kałuskiego i dolińskiego przy poborze serwitutów drzewa i paszy, przy sprzedaży drzewa i wynajmu paszy, w lasach rządowych przez c. k. Zarządy kameralne.

W jesiennej sesji Sejmu krajowego w r. 1908 i 1909 wniosłem liczne interpelacje do c. k. Rządu w sprawie krzywd gmin powiatu kałuskiego i dolińskiego przy poborze serwitutów drzewa, wynajmu paszy, sprzedaży drzewa w państwowych zarządach. Naprowadziłem liczne fakty w pojedynczych gminach, kary pieniężne, jednak dotychczas nie otrzymałem odpowiedzi. Te same nadużycia powtarzają się dalej i tak mieszkańcy gminy Łdziany, powiatu kałuskiego, są dalej prześladowani przez c. k. Zarząd dóbr w Petrance w wypasaniu bydła, a kary pieniężne zakładane przez c. k. Starostwo w Kałuszu sypią się jak z rękawa i tak dnia 23 X. L. 25842 c. k. Starostwo ukazało 32 gospodarzy znaczną karą wskutek fałszywego obwinienia przez c. k. zarząd.

Gminy kałuskiego powiatu jak Tużyłów, Hołyń, Uhrynów stary, Uhrynów średni, Niebyłów nawet za pieniądze nie mogą w terażniejszej porze zimowej dostać drzewa w c. k. Zarządach. To też nie dziw, że w tym powiecie są tak liczne kradzieże, za czem idzie ciaganina po sądach, co najlepiej może stwierdzić registratura c. k. Sądu powiatowego w Kałuszu.

Podczas jesiennej sesji Sejmu krajowego z r. 1909 wniosłem interpelację w sprawie skrzywdzenia gminy z Mizunia starego, powiatu dolińskiego w używaniu serwitutu wypasania owiec w lasach kameralnych, przez c. k. Zarząd lasów i dóbr państwowych w Sołotwi-

nie mizuńskiej. C. k. Rząd zamiast wysłać komisję na dochodzenie, zażądało wyjaśnień od c. k. zarządu dóbr w Sołotwinie mizuńskiej a ten zarząd postąpił w następujący sposób: odniósł się odezwą z dnia 8. grudnia 1909 do L. 681 do Zwierzchności gminnej w Mizuniu starym z żądaniem zaprzeczenia doznanych krzywd, przy czem dopuścił się obrazy posłów, nazwawszy ich podłymi donosicielami. Odezwa ta brzmi, jak następuje:

Reskryptem z czasu ostatniej sesji sejmowej za pośrednictwem c. k. dyrekcji lasów we Lwowie (rozporządzenie z dnia 14. października 1909 l. 2283) pr. odstąpiło c. k. Namiestnictwo tutejszemu c. k. Zarządowi lasów skargę gminy Mizuń stary wniesioną w formie interpelacji do Sejmu przez grupę posłów z Dr. Kurowcem na czele w sprawie rzekomego pokrzywdzenia nazwanej gminy w paszy leśnej w tutejszych lasach w lecie ostatniem a to na rzecz włościan seneczowskich.

Ponieważ w krótkiej drodze doszło do wiadomości podpisanego, że w rzeczywistości Szanowna zwierzchność gminna nie ma nic wspólnego z tym fałszywym donosem, gdyż o ileby miała rozmiar żalić się, to znalazłyby własnego swego zastępcę w Sejmie, zatem torując drogę prawdzie, zwraca się c. k. Zarząd o wyjaśnienie do Świetnej Zwierzchności, czy za jej wiedzą i przyczynieniem się powyższa interpelacja sejmowa w rzeczywistości wniesioną została.

Uprasza się o ile możności bezzwłoczne wyjaśnienie. C. k. Zarządca lasów W. Barzyńskiego mp.

Odezwa c. k. Zarządu w Sołotwinie mizuńskiej najlepiej świadczy, jak się załatwia podniesione fakty nadużyć w interpelacjach.

Podpisani zapytują c. k. Rząd:

1) Czy c. k. Rząd zarządził dochodzenia w sprawie nadużyć pokrzywdzenia gmin powiatu kałuskiego i dolińskiego przy poborze serwitutów drzewa i paszy i przy sprzedaży drzewa i wynajmie paszy w lasach kameralnych?

2) Czy dotyczące c. k. zarządy dóbr skarbowych zostały pociągnięte do odpowiedzialności?

3) Co zarządzi c. k. Rząd na obrazę naniesioną c. k. zarządcą skarbowych dóbr w Sołotwinie mizuńskiej posłom interpelantom?

Interpelant:
Dr. Kurowiec.

Hanczakowski, Lewicki, Oleśnicki, Krysowaty, Sodomora, Dumka, Kiweluk, Makuch, Skwarko, Korol, Winniczuk, A. Staruch, T. Staruch.

I n t e r p e l a c y a

p. Kurowca i tow. do c. k. Rządu w sprawie pokrzywdzenia Stefana Mamyeczka gospodarza w Grabowej pow. doliniański przez c. k. zarząd dóbr w Łopiance.

Przed rokiem popalił się Stefan Mamyeczka i odniósł się do c. k. zarządu dóbr w Łopiance z prośbą o sprzedaż kilkunastu sztuk drzewa na odbudowanie, prośbie uczyniono zadość — wspomniany gospodarz wyrębał drzewo wyznaczone przez funkcjonariuszy lasowych i zwiózł na linię — kierownik rewizu odebrał to drzewo, t. j. przeliczył a wspomniany gospodarz miał zapłacić należytość i wywieść drzewo z lasu. Tymczasem wskutek renuncyacji zarząd zakwestyonował to drzewo i nie chce wydać. Gospodarz Stefan Mamyeczka stracił koło rębania i wywożenia z lasu drzewa ponad 30 dni i kosztowało go około 60 K. a dalej z tego powodu dotychczas od roku nie mógł się odbudować. Podpisani zapytują c. k. Rząd z jakiego powodu od roku zatrzymano wyrębane drzewo i skrzywdzono biednego gospodarza, a dalej czy

c. k. Rząd zarządzi, żeby krzywda spowodowana wspomnianemu gospodarzowi była wynagrodzona?

Interpelant:
Kurowiec.

Lewicki, Oleśnicki, Hanczakowski, Makuch, T. Staruch, A. Staruch, Sandulak, Dumka, Skwarko, Kiweluk, Korol, Winniczuk, Sodomora, Krysowaty, Tracz.

I n t e r p e l a c y a

p. Sodomory i tow. do Wysokiego c. k. Rządu w sprawie wzbronienia udzielania lekcji prywatnych akademikowi Józefowi Nowrockiemu w Hołhoczach przez c. k. Starostwo w Podhajcach.

Józef Nowrocki student praw mieszkający w Hołhoczach, powiatu podhajeckiego, udzielał od jakiegoś czasu lekcji nauki kilku wiejskim chłopcom z Hołhocz, których rodzice mieli zamiar posyłać do średnich szkół. Nauki tej udzielał Józef Nawrocki tym uczniom bądź u siebie w domu, bądź w domu czytelnicy. C. k. Starostwo dowiedziawszy się o tem, zabroniło Józefowi Nawrockiemu udzielać nauki tym uczniom, nazywając takie udzielanie prywatnych lekcji „kursem przygotowawczym”.

Wobec tego podpisani zapytują c. k. Rząd:

1) Czy miało c. k. Starostwo podhajeckie prawo zabronić Józefowi Nawrockiemu udzielania nauki dla wiejskich chłopców.

2) Czy gotów c. k. Rząd zarządzić zniesienie tej zabrony podhajeckiego c. k. Starostwa?

Interpelant:
Sodomora.

Lewicki, Oleśnicki, A. Staruch, T. Staruch, Krysowaty, Makuch, Kiweluk, Skwarko, Hanczakowski, Kurowiec, Korol, Tracz, Dumka, Sandulak.

Marszałek oznajmia, że odczytane wnioski umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacje zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek oznajmia, że wpłynęło pismo c. k. Sądu pow. w Kałuszu z 30. stycznia 1910 As. IV. $\frac{22|10}{1}$ o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. Kurowca za przekroczenie §§. 488 i 491 u. k. i art. V. ustawy z r. 1862 l. 8. Dz. p. p. z r. 1863; oraz pismo c. k. Sądu pow. S. III. we Lwowie z 21. stycznia 1910 Ns. VII. $\frac{52|9}{8}$ w sprawie zezwolenia na karno sądowe ściganie p. Dembowskiego z powodu popełnienia rzekomo obrazy czei.

Marszałek udziela głosu w tej sprawie p. St. H. hr. Badeniemu.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni wnosi o przekazanie tych pism komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała przekazanie tych pism komisji prawniczej.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowej Reprezentacji powiatowej w Przeworsku.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie dodatkowej pożyczki w kwocie 100.000 K na wykończenie i wewnętrzne urządzenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi w myśl postanowień §. 16. regulaminu o przystąpienie do drugiego czytania tego sprawozdania Wydz. kraj. bez odsyłania do komisji.

Przemawia p. T. Staruch i wnosi o odesłanie tego sprawozdania do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Bednarski.

Przemawia p. T. Staruch.

Po zamknięciu rozprawy, żąda p. T. Staruch skonstatowania kompletu w Izbie.

Marszałek konstatuje, że Izba jest w komplecie.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy o przystąpienie do drugiego czytania powyższego sprawozdania bez odsyłania do komisji.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod .|. projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie dodatkowej pożyczki w kwocie 100.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Nowym Targu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu dodatkowej pożyczki w kwocie 100.000 K na wykończenie i wewnętrzne urządzenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu dodatkowej pożyczki w kwocie 100.000 K na wykończenie i wewnętrzne urządzenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Izba bez rozprawy uchwała art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania Art. II. i III. i tytułu i wstępu ustawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie dodatkowej pożyczki w kwocie 100.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Izba łącznie i bez rozprawy uchwała art. II. i III., oraz tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyi obywateli miasta Horodenki w sprawie przekształcenia 6-klasowych szkół męskiej i żeńskiej na wydziałowe.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Witosy i tow. w sprawie zniesienia opłat akcyzowych od bydła z konieczności dorżniętych.

Przemawia p. Witos, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skołyszewskiego i tow. o pomnożenie ilości wagonów III. kl. na liniach kolejowych w Galicyi, w czasie wychodźstwa robotników na roboty sezonowe do Prus.

Przemawia p. Skołyszewski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skołyśzewskiego i tow. o zaprowadzenie przy pociągach osobowych IV. klasy.

Przemawia p. Skołyśzewski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Wybór 3 członków komisji reformy wyborczej i 25 zastępców członków komisji reformy wyborczej.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Czarkowskiego-Golejewskiego, Kleskiego, Starowieyskiego, Cielucha i Sodomę.

Marszałek wzywa posłów do oddawania kartek, następnie komisję skrutacyjną do przeprowadzenia skrutynium wyboru, a tymczasem Izba przystępuje do dalszego punktu porządku dziennego, a mianowicie:

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracjach.

Sprawozdawca p. Gorayski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji, następnie przemawia i oznajmia, że komisja cofa wniosek VI:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 31. sierpnia 1909 l. 89.079 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl

uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubr. IX. poz. 16. wydatków na rok 1910 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) 1.200 K;

b) na konserwację osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925) 1.000 K;

c) na drenowanie gruntów włościańskich X rata (ostatnia) 20.000 K;

d) na regulację potoku Mikoszki w Rzeszowie, V rata (ostatnia) 6.432 K;

e) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska), III. rata ostatnia) 6.478 K;

f) na regulację kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl) II rata (z 3-lecia) 15.000 K;

g) na regulację Prutu pod Kołomyją, Diatkowcami, Sopowem i Werbiążem niższym ($12\frac{1}{2}\%$ zasiłek) 11.250 K;

h) na lokalną regulację Czeremosza pod Książem i Załuczem 78.800 K;

i) na zabudowanie potoku Ubiadek (pow. Nowy Sącz) 15.000 K;

k) na regulację dopływów potoku Osy (pow. Tarnobrzeg) 13.333 K;

l) na osuszenie łąk w gminie Bełzec (pow. Rawa ruska) 3.426 K;

m) na budowę kanału ulgi z potoku Czarnego w Kołomyi 18.000 K;

n) na osuszenie gruntów w gminie Karłów (pow. Śniatyn) 17.500 K;

o) na osuszenie gruntów w gminie Ciężkowice (powiat Chrzanów) I rata (z 2-lecia) 3.900 K;

p) na budowę wodociągu w Makowie 8.333 K;

r) na budowę wodociągu w gm. Międzyhorce (pow. Stanisławów) 8.000 K;

s) na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, I rata (z 3-lecia) 22.778 K;

t) na budowę wodociągu w Rozdo-
le, I. rata z 3-lecia) 23.333 K;

u) na budowę studzien w gm. św.
Stanisław i Wołczków (pow. Stanisła-
wów) 2.367 K;

w) na lokalną regulację Prutu w Ko-
lomyi 3.050 K;

x) na ubezpieczenie prawego brze-
gu Białki w Komorowicach (pow. Biał-
ka) 5.500 K;

y) na ubezpieczenie prawego brze-
gu Białki pod Bestwiną (pow. Białka)
6.000 K;

z) do dyspozycji Wydziału krajowe-
go 75.000 K.

Ogółem 545.680 K.

III. Sejm przyznaje na popieranie
doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr.
IX. poz. 17. wydatków na r. 1910 nastę-
pujące zasiłki:

1. w Chyszewicach, III rata (osta-
tnia) 250 K;

2. w Czyszkach, I rata (z 3-lecia)
500 K;

3. w Dąbrowie 1.000 K;

4. w Rudnicy, I rata 500 K;

5. w Połoniczny, Hucie połonickiej,
Czanyżu i Dmyrtowie, I rata (z 3-lecia)
1.500 K;

6. na nawozy mineralne na grunta
torfowe włociańskie w perymetrze ba-
gien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K,
w perymetrze regulacji Pustej 2.000 K,
a w perymetrze bagien Rzemieńskich,
tudzież regulacji Błotni i górnej Trze-
śniówki po 5.000 K, razem 5.500 K.

Ogółem 9.250 K.

IV. Sejm powiększa personal techni-
czny krajowego biura melioracyjnego o
dwóch etatowych starszych inżynierów,
dwóch etatowych inżynierów I klasy,
czterech etatowych inżynierów II klasy

i czterech etatowych inżynierów adjun-
któw i upoważnia Wydział krajowy do
obsadzenia tych posad z dniem 1. stycz-
nia 1910.

V. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw:

1) o zabudowaniu potoku Leszcz
w gminie Moszkowicach;

2) o zabudowaniu potoku Bicz-
czanki;

3) o zabudowaniu potoków Sudół
i Gródek;

4) o regulacji rzeki Bugu od ujścia
Raty do granicy państwa;

5) o regulacji potoku Białego Stoku
z dopływami;

6) o regulacji potoku Siwki od ja-
zu w Hołyniu do Kałusza;

7) o regulacji rzeki Jasiołki z do-
pływami;

8) o obwałowaniu lewego brzegu
Wisły od ujścia Przemszy do Bielan;

9) o obwałowaniu prawego brzegu
Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa;

10) o obwałowaniu prawego brzegu
Wisły od ujścia potoku Dańkówki do
ujścia Przemszy;

11) o konserwacji regulacji rzeki
Białej z dopływami i obwałowania pra-
wego brzegu Dunajca;

12) o podwyższeniu wałów ochron-
nych rzeki Łęgu w powiecie tarnobrze-
skim.

VII. Sejm upoważnia Wydział kra-
jowy do wydatkowania kwot prelimi-
nowanych w dziale B) rub. IX. na rok
1910 do końca lutego 1912 r.

VIII. Petycje l. s. 3.698 gminy Czer-
niawy o regulację Wiszni, l. s. 4.194
Jana i Maryi Adameczków w Słupcu
i l. s. 4.195 Antoniego, Jana i Wiktoryi

Adamczyków w Maniowie o podwyższenie wynagrodzenia za stary wał nadwiślański, — l. s. 4.375 gm. Młynne o zabudowanie potoków górskich l. s. 4.382 gminy Podegrodzie o zezwolenie na używanie skarp Gnilej Lipy, — l. s. 4.567 gminy Filipowice o regulację Rudzanki, — l. s. 4.820 gminy Zalipec o zezwolenie na koszenie skarp Gnilej Lipy, — l. s. 4.833 Wydziału powiatowego w Stryju o zabudowanie potoku Stynawki, 5.324, 5.325, 5.326 mieszkańców gmin Świdniki, Roztoki, Łukawicy o regulację potoku „Łukawicka rzeka“, l. s. 5.821, 5.822 gminy Filipowice i Rudy kameralnej o zabudowanie potoku Rudawki, przekazuje Sejm Wydziałowi kraj. do zbadania i możliwego uwzględnienia.

U s t a w a

z dnia o zabudowaniu potoku Leszcz w gminie Maszkowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Leszcz w dorzeczcu Dunajca w gminie Maszkowicach ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi, służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1908, który preliminuje koszta robót w kwocie 128.800 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma w myśl §. 6. ustawy

z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4., fundusz krajowy 30 procentowym bezwrotnym zasiłkiem w kwocie 38.640 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów, t. j. kwotą 90.160 koron.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Blizsze postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i w pływ Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Ewentualnie oszczędności z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. mają być po ukończeniu robót zwrócone czynnikom kontrybującym w stosunku ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania robót wykonanych pokrywać będzie po ukończeniu budowy gmina Maszkowice.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o zabudowanie potoku Biczyczanki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księ-

stwem Krakowskiem rozporządzam. co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Biczyczanki w gminach Chełmek polski, Chełmek niemiecki, Biczycze polskie i Biczycze niemieckie powiatu nowosądeckiego ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich z r. 1908, który preliminuje kosztą robót w kwocie 183.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 54.900 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezwrotnym zasiłkom w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów t. j. kwotą 128.100 kor.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalek co do sposobu wykonania przedsięwzięcia, kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przed-

sięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją Państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. zwrócone być mają czynnikom kontrybującym w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utrzymana po myśli §. 45. ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj Nr. 38. w drodze administracyjnej, spółka interesowanych gmin, obszarów dworskich i prywatnych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniiony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia , o zabudowaniu potoków Sudoł i Gródek.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoków Sudoł i Gródek w dorzeczu Biały w powiecie grybowskiem ma być wykonane, po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji służyć ma projekt c. k. oddziału

leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich, który prelininuje kosztów robót na 245.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 73.500 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ten ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent prelininowanych kosztów t. j. kwotą 171.500 koron.

§. 4.

Oznaczone w §. 3. datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych, a to w stosunku jak 70 : 30.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane ze sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2., zwrócone być mają po ukończeniu budowy czynnikom kontrybuującym, a to w stosunku procentowym i udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót pokrywać ma po ukończeniu budo-

wy, fundusz konserwacyjny regulacji rzeki Białej, utworzyć się mający na podstawie §. 6. ustawy krajowej z dnia 1. września 1892. Dz. ust. kraj. Nr. 72.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Bugu od Ujścia Raty do granicy państwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

§. 1.

Regulacja rzeki Bugu od ujścia Raty do granicy państwa wraz z regulacją Raty od jazu w Sielcu do ujścia, ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowy.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć mają projekty Wydziału krajowego z roku 1900 i 1909, które prelininują kosztów budowy 1,840.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzonym.

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

b) z datku państwowej dotacji budowlni wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

c) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele przyległych nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych po myśli §. 51. ustawy wodnej z 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38., służyć mają na częściowe pokrycie 40-to procentowego datku funduszu krajowego, jednakże suma tych datków konkurencyjnych w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. nie może przekroczyć 30 procent kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacji, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego

przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego;

2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;

3. z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracji funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych rolnictwa skarbu.

U s t a w a

z dnia o regulacji potoku Białego Stoku z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem wskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoku Białego Stoku od gminy Płowe do stawu w Komarowie wraz z dopływami w powiatach kamioneckim i sokalskim ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajo-

wego z roku 1909, który prelininuje kosztą robót na 1,970.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które są położone w okręgu konkurencyjnym mającym się oznaczyć przez władze administracyjne, resztą prelininowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dn. 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których należy oczekiwać, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków konkurencyjnych w §. 3 c) wymienionych, zawiązaną będzie na podstawie §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. przez administrację państwa w porozumieniu

z Wydziałem krajowym przymusowa spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

§. 5.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wdzierzawienia skarp potoku Biały Stok i dopływów:

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracji funduszu konserwacyjnego, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i spółce wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co

do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia... o regulacji potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza ma być wykonaną, jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1908, który preliniuje koszty robót na 1,340.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszty budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent preliniowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwo-

lenia w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4., bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent;

c) interesowana w regulacji Administracja salin z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia datkiem w wysokości dwudziestu procent.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Bliższe postanowienia, co do pokrycia kosztów konserwacji i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze osobnej ustawy krajowej po ukończeniu budowy.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Jasiołki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Jasiołki od gminy Lipowicy do mostu na gościńcu państwowym w Jaśle ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909, który preliniuje koszta budowy na 3,100.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się utworzyć w tym celu funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzony:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliniowanych kosztów;

b) z datku państwowej dotacji budowlnej wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu procent preliniowanych kosztów.

c) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. pr. p. Nr. 4. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliniowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele przyległych nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych po myśli §. 51. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 służyć mają na częściowe pokrycie 40 procentowego datku funduszu krajowego, jednakże suma tych datków konkurencyjnych w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909, Dz. p. p. Nr. 4, nie może przekroczyć 30 pre. kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacji, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany zostaje wpływ odpowiedzialni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego,

2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy,

3. z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracji funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych, rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o obwałowaniu lewego brzegu Wisły, od ujścia Przemszy do Bielan.

Za zgodą Sejmni Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan wraz z korekcyą i obwałowaniem lewych dopływów Wisły na tej przestrzeni w powiatach Chrzanowskim i Krakowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1900, który preliminuje kosztą robót na 9,000.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z ma-

jącego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić :

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów ;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl § 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia ;

c) interesowane powiaty datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów, a mianowicie : powiat Chrzanowski w kwocie 439.000 K, powiat zaś Krakowski w kwocie 461.000 koron.

Datki konkurencyjne uiścić mają interesowane powiaty w dwudziestu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy mają być te datki pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowane powiaty obowiązane są ponieść kosztą wykupna gruntów i odszkodowań za grunta za wynagrodzeniem mającym się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatom konkurującym zastrzega się prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli § 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być ochronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatów oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatów w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia, mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administrację państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, potoków, szkarp i rowów materiałowych;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracji funduszu konserwacyjnego, organizacji obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak reprezentacyom interesowanych powiatów przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu oraz

co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatów interesowanych mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie uiszczą mają corocznie po skończeniu budowy interesowane powiaty w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia Pyszemy do Bodzowa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemyśla do Bodzowa wraz z obwałowaniem wstecznem rzek

Soły i Skawy, tudzież korekcyą i obwałowaniem prawych dopływów Wisły na tej przestrzeni w powiatach Bialskim Wadowickim i Wielickim (Podgórskim) ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909, który preliminuje koszta robót na 11,200.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowane powiaty datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów, a mianowicie: powiat Bialski w kwocie 259.200 K, powiat wadowicki w kwocie 539.300 K, powiat zaś Wielicki (Podgórski) w kwocie 321.500 K.

Datki konkurencyjne uiścić mają interesowane powiaty w dwudziestu równych ratach rocznych po ukończeniu robót w czasie zaś budowy mają

być te datki pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowane powiaty obowiązane są ponieść koszta wykupna gruntów i odszkodowania za grunta za wynagrodzeniem, mającem się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatom konkurującym zastrzeżone jest prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66 krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kr. Nr. 38 według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być uchronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatów oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatów w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administracyę państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wdzierżawienia wałów ochronnych, szkarp, potoków i rowów materyałowych;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsię-

biorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4 stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracji funduszu konserwacyjnego organizacji obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak reprezentacyom interesowanych powiatów przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatów interesowanych mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie uiszczą mają corocznie po skończeniu budowy interesowane powiaty w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia . . . o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje.

§. 1.

Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy w powiecie białskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt opracowany w r. 1909 przez organa państwowe, który prelininuje koszta ogólne na 1,160.000 koron.

Administracya państwa jest jednak upoważnioną do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Wydziałem krajowym w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowany powiat Bialski datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów.

DATEK konkurencyjny uiścić ma powiat Bialski w dziesięciu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy ma być ten datek pokryty zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowany powiat Bialski obowiązany jest ponieść kosztą wykupna gruntów i odszkodowań za grunta za wynagrodzeniem mającem się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatowi Bialskiemu zastrzega się prawo ściągnięcia datku konkurencyjnego z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być ochronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności datków kraju, państwa i powiatu oznaczy Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatu w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administracyę państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz

Fundusz ten składać się będzie:

1) Z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych:

2) Z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracyi funduszu konserwacyjnego organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Administracya państwa.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, któremu podobnie jak reprezentacyi powiatu bialskiego przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatu Białskiego mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi podatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie mają być uiszczane corocznie po skończeniu budowy przez powiat Białski w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy wspólnie z Namieśtnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a.

z dnia o konserwacyi regulacyi rzeki Biały z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam na podstawie § 6. ustawy z dnia 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania regulacyi rzeki Biały z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892 Dz. u. u. ukr. Nr. 72.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i ze sprzedaży wikliny;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. ustaw kraj. Nr. 12.

3. z całorocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokryte będą wyłącznie tylko z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość carocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach od roku 1910 do r. 1912 46.000 K, z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 23.000 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909, Dz. p. u. Nr. 4. drugo połowę w kwocie 23.000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następujących wynosić sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów po myśli §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892, Dz. u. kraj. Nr. 72 nie mniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio frutyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkod elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wydatków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz meloracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcie rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych.

Koszta kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwa na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia budowli regulacyjnych, sadzonek, wałów, potoków, rowów, szluz, przepustów, ramp i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez uregulowanie łożyska Białej i jej dopływów, tudzież przez wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, żwiru, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów Białej, potoków i rowów, tudzież skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i wogóle jakiegokolwiek uszkodzenia wałów ochronnych, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na szkarpach Białej, potoków i rowów, tudzież na wałach ochronnych.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego zostaje wzbronione:

a) wnoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakiegokolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundacyjnym Białej i Dunajca;

b) kopanie dołów dla dobowania piasku, gliny i t. p., zbiorników wody i studzien w odległości do dwudziestu metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym Białej i Dunajca z wyjątkiem miejsc, gdzie to sadzenie jest bezwzględnie koniecznym dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk. Miejsca te, które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, wskaże w profilu inundacyjnym Dunajca Namieśtnictwo, na Białej zaś Wydział krajowy.

Gdzie wały narażone są na uszkodzenie przez lody, ma być wyjątkowo zasadzony szereg drzew w odległości przynajmniej pięciu metrów od stopy wałów. Przestrzenie te oznaczy Namie-

stnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 9.

Roboty wykonane na podstawie niniejszej ustawy wymagają tylko wówczas pozwolenia brzewidzianego w §. 11. krajowej ustawy wodnej z dnia 11. marca 1875. Cz. u. kraj. Nr. 38., jeżeli zostaną podniesione zarzuty ze strony osób trzecich: postępowanie wodnoprawne nie może jednak w razie nagłości wstrzymać rozpoczęcia, lub dalszego prowadzenia robót.

§. 10.

Pozwolenie na spławy drzewa na rzece Białe może być udzielone przez Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego wówczas, jeżeli spław uznany zostanie za nieszkodliwy dla budowli regulacyjnych, a nadto złożoną zostanie odpowiednia kaucya na wynagrodzenie ewentualnych uszkodzeń.

§. 11.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w terenie narażonym na zalew, na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materiałów i narzędzi do obrony wałów

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materiały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych budowli regulacyjnych wydane zostaną

w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa i robót publicznych do zatwierdzenia.

§. 12.

Przekroczenie niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kraj. Nr. 38, oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 13.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia o podwyższenie wałów ochronnych rzeki Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Podwyższenie wałów ochronnych rzeki Łęgu od Zaleszan do Krawców w powiecie Tarnobrzeskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obywatowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1909, który preliminuje kosztą robót na 1,200.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelimitowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909, Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) zawiązana na podstawie ustawy z dnia 1. lipca 1886, Dz. u. kraj. Nr. 65. spółka wodna datkiem w wysokości dziesięciu procent kosztów.

Datek konkurencyjny uiścić ma spółka wodna w dwunastu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy ma być ten datek pokryty zaliczkowo z funduszu krajowego.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmuje Wydział krajowy.

Administracja państwa, podobnie jak i spółce wodnej zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz

co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa instrukcja techniczno-administracyjna z dnia 18. listopada 1887 r. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 68.

§. 6.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną i oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Kurowiec, Bojko, Maryewski, Witos, Sodomora, Pawlewski, Winniczuk, Starzyński, Myroniuk-Zajaczuk.

Przemawia p. Kurowiec i wnosi następujące rezolucje:

1. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w preliminarzu budżetowym na rok 1911 uwzględnił pomnożenie sił technicznych melioracyjnych a w szczególności w etacie biura dla budowy wodociągów, zaopatrzenie ludności w zdrową wodę i kanalizacyi miast, miasteczek i gmin wiejskich.

2. Wzywa się Wydział krajowy do i intensywniejszego wykonania robót melioracyjnych w wschodniej Galicyi.

3. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w popularny sposób pouczył zwierzchności gminne o korzyściach i warunkach melioracyj gruntów chłopskich, stok i pastwisk gminnych.

Izba oddzielnie popiera każdą z tych rezolucyj p. Kurowca, po odczytaniu ich przez Marszałka.

Marszałek wzywa do zdania sprawy z wyniku skrutynium wyboru 3 członków i 25 zastępców członków komisji reformy wyborczej.

P. Starowieyski zdaje sprawę z wyniku skrutynium tego wyboru.

Głosowało 92 posłów. Absolutna większość 47.

Po 92 głosów otrzymali na członków komisji reformy wyborczej pp. Ja-

worski, Krzczunowicz, Wereszczyński — zaś po 92 głosów otrzymali na zastępców członków komisji reformy wyborczej pp.:

Tertil (zastępca Battaglii),
 Raciborski (zastępca Cieńskiego T.),
 St. H. Badeni (zastępca Jaworskiego),
 Adam (zastępca Głębińskiego),
 Skołyszewski (zastępca Jampolskiego),
 Schnell (zastępca Jędrzejowicza),
 Krynicki (zastępca Korola),
 Starowieyski (zastępca Laskowskiego),
 Rutowski (zastępca Lea),
 Kurowiec (zastępca Lewickiego),
 Sare (zastępca Loewensteina),
 Bandrowski (zastępca Maryewskiego),
 L. Cieński (zastępca Milewskiego),
 Horodyski (zastępca Krzczunowicza),
 Styła (zastępca Myjaka),
 Makuch (zastępca Oleśnickiego),
 Halban (zastępca Paygerta),
 Piniński (zastępca Wereszczyńskiego),
 Marszałkiewicz (zastępca Sobolewskiego),
 Hupka (zastępca Stądnickiego),
 Wasung (zastępca Stapińskiego),
 Kraiński Winc. (zastępca Starzyńskiego),
 Vivien (zastępca Urbańskiego),
 Jedynek (zastępca Witos),
 Mycielski St. (zastępca Wodzickiego).
 Marszałek stwierdza ten wynik wyboru.

Izba przystępuje w dalszym ciągu do rozprawy ogólnej nad sprawozdaniem komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracyach.

Przemawia p. Bojko i wnosi następującą rezolucję:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przy dochodzeniach karnych w sprawie przekroczeń wodnych, nie delegował na miejsce przekroczenia komisarzy c. k. Starostwa, ale żeby do ocenienia ewentualnych szkód powoływani byli zaprzysiężeni taksatorowie sąsiedniej gminy, a na podstawie tych orzeczeń merytoryczne załatwienie tych spraw, odbywało się w siedzibie c. k. Starostwa.

Przemawia p. Maryewski i wnosi następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, aby projektem obejmującym obwałowanie prawego brzegu Wisły od pieców wapiennych do Podgórze, objął również obwałowanie Wilgi od jej ujścia wstecz.

Przemawia p. Witos.

Przemawia p. Pawlewski.

Przemawia p. Sodomora.

Przemawia p. Winniczuk.

Przemawia p. Starzyński.

Izba uchwała bez rozprawy na wniosek sekretarza p. Urbańskiego zamknięcie rozprawy ogólnej.

Na wezwanie Marszałka oznajmiają zapisani do głosu pp. Myroniuk-Zajaczk, Tertil, Lewicki, że przemawiać będą „przeciw“, zaś pp. Styła, Kozłowski Kędzior, Stefczyk, Skołyszewski, Jedynek Wasung, że przemawiać będą „za“ wnioskami komisji.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu posłów do wyboru mowców generalnych.

Przemawia generalny mowca „przeciw“ wnioskowi komisji p. Lewicki.

Przemawia generalny mowca „za“ wnioskami komisji p. Kędzior i wnosi następujące rezolucje:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w sprawie utworzenia osobnego zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków dla robót publicznych przeprowadzanych przez kraj i powiaty po myśli §. 58. ustawy z 28. grudnia 1887 Dz. pp. Nr. 1. z r. 1888 i z wyniku rokowań przedłożył sprawozdanie na najbliższej sesji.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji przedłożył Sejmowi wniosek w sprawie ustanowienia instruktorów fachowych dla kłutury torfowisk, a mianowicie dwóch instruktorów dla perymetrów osuszenia bagien Oleskich i Stojanowskich, tudzież regulacji Pustej, Przegnojówki, potoku Dumnego, Raty, Błotni i Sołokiji, jednego zaś dla perymetra osuszenia bagien Rzemieńskich, regulacji Krzemienicy, Trześniówki i Łęgu.

Przemawia p. Kurowiec dla sprostowania faktów.

Przemawia sprawozdawca p. Go-rayski.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 31. sierpnia 1909 l. 89.070 Sejm przyjmuje do wiadomości.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek I.

Marszałek oznajmia, że wnioski II. g III. komisji odpadają, zostały bowiem iuwzględnione w budżecie kraj. na r. 1910 uchwalonym.

Są to wnioski następujące:

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889. w rubr. IX. poz. 16, wydatków na rok 1910 następujące zasiłki:

a) na konserwację ususzenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) 1.200 K;

b) na konserwację osuszenia bagien Oleskich (do roku 1925) 1.000 K;

c) na drenowanie gruntów włościańskich X rata ostatnia) 20.000 K;

d) na regulację potoku Mikoszki w Rzeszowie, V rata (ostatnia) 6.432 K;

e) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska), III rata ostatnia 6.478 K;

f) na regulację kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl) II rata (z 3-lecia) 15.000 K;

g) na regulację Prutu pod Kołomyją, Diatkowcami, Sopowem i Werbiążem niższym (12¹/₂% zasiłek) 11.250 K;

h) na lokalną regulację Czeremosza pod Kniażem i Załuczem 78.800 K;

i) na zabudowanie potoku Ubiadek (pow. Nowy Sącz) 15.000 K;

k) na regulację dopływów potoku Osy (pow. Tarnobrzeg) 13.333 K;

l) na osuszenie łąk w gminie Bełzec (pow. Rawa Ruska) 3.426 K;

m) na budowę kanału ulgi z potoku Czarnego w Kołomyi 18.000 K;

n) na osuszenie gruntów w gminie Karłów (powiat Śniatyn) 17.500 K;

o) na osuszenie gruntów w gminie Ciężkowice (powiat Chrzanów I rata (z 2-lecia) 3.900 K;

p) na budowę wodociągu w Makowie 8.333 K;

r) na budowę wodociągu w gminie Międzyhorce (pow. Stanisławów) 8.000 K;

s) na budowę wodociągu w Kamionce strumiłowej, I rata (z 3-lecia) 22.778 K;

l) na budowę wodociągu w Rozdole, I rata (z 3-lecia) 23.333 K;

u) na budowę studzien w gm. św. Stanisław i Wołczków (pow. Stanisławów) 2.367 K;

w) na lokalną regulację Prutu w Kołomyi 3.050 K;

x) na ubezpieczenie prawego brzegu Białki w Komorowicach (pow. Biała) 5.500 K;

y) na ubezpieczenie prawego brzegu Białki pod Bestwiną (pow. Biała) 6.000 K;

z) do dyspozycji Wydziału krajowego 75.000 K;

Ogółem 545. 680 K;

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. IX. poz. 17. wydatków na r. 1910 następujące zasiłki:

1. w Chyszewicach, III rata (ostatnia) 250 K;

2. w Czyszkach, I rata (z 3-lecia) 500 K;

3. w Dąbrowie 1.000 K;

4. w Rudnicy, I rata 500 K;

5. w Połoniczny, Hucie połonickiej, Czanyżu i Dmyrtowie, I rata (z 3-lecia) 1.500 K;

6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacji Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacji Błotni i górnej Trześniówki po 500 K, razem 5.500 K.

Ogółem 9.250 K.

Sprawozdawca czyta:

IV. Sejm powiększa personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o dwóch etatowych starszych inżynierów, dwóch etatowych inżynierów I. klasy, czterech etatowych inżynierów II. klasy i czterech etatowych inżynierów adjunktów i upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia tych posad z dniem 1. stycznia 1910.

Przemawia p. Tertil i wnosi następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę, pomnożenie w krajowym biurze melioracyjnym sił fachowych do projektowania kanalizacji i wodociągów w gminach miejskich i wiejskich.

Izba popiera tę rezolucję p. Tertila.

Przemawia p. Sandulak.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i wnosi o przekazanie rezolucji powyższej p. Tertila Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy przekazanie rezolucji powyższej p. Tertila Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Izba uchwała wniosek IV. komisji.

Sprawozdawca czyta:

V. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw:

1) o zabudowaniu potoku Leszcz w gminie Moszkowicach;

2) o zabudowaniu potoku Biczyczanki;

3) o zabudowaniu potoków Sudol i Gródek;

4) o regulacji rzeki Bugu do ujścia Raty do granicy państwa;

5) o regulacji potoku Białego Stoku z dopływami;

6) o regulacji potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza;

7) o regulacji rzeki Jasiołki z dopływami;

8) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan;

9) o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa;

10) o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy;

11) o konserwacji regulacji rzeki Biały z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

12) o podwyższeniu wałów ochronnych rzeki Łęgu w powiecie tarobrzeskim.

U s t a w a

z dnia o zabudowaniu potoku Leszcz w gminie Maszkowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Leszcz w dorzeczu Dunajca w gminie Maszkowicach ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji, służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1908, który preliminuje kosztą robót w kwocie 128.800 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma w myśl §. 6. ustawy

z dnia 1. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4., fundusz krajowy 30 procentowym bezwrotnym zasiłkiem w kwocie 38.640 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów, t. j. kwotą 90.160 koron.

§. 4.

Dotki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i w płwyu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Ewentualnie oszczędności z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. mają być po ukończeniu robót zwrócone czynnikom kontrybującym w stosunku ich udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania robót wykonanych pokrywać będzie po ukończeniu budowy gmina Maszkowice.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o zabudowaniu potoku Bieczyczanki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księ-

stwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Bieczyczanki w gminach Chełmek polski, Chełmek niemiecki, Bieczyc polskie i Bieczyc niemieckie powiatu nowosądeckiego ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 1. jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt e. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich z r. 1908, który preliminuje kosztą robót w kwocie 183.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 54.900 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezwrotnym zasiłkom w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów t. j. kwotą 128.100 kor.

§. 4.

Datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Blizsze postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalec co do sposobu wykonania przedsięwzięcia, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przed-

sięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją Państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane z sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2. zwrócone być mają czynnikom kontrubującym w stosunku procentowym ich udziału w kosztach.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utrzymana po myśli §. 45. ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj Nr. 38. w drodze administracyjnej, spółka interesowanych gmin, obszarów dworskich i prywatnych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniiony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia, o zabudowaniu potoków Sudół i Gródek.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoków Sudół i Gródek w dorzeczu Białej w powiecie grybowskiem ma być wykonane po myśli §. 6. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 1. jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt e. k. oddziału

leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich, który preliminuje koszty robót na 245.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczyni się ma galicyjski fundusz krajowy 30 procentowym zasiłkiem w kwocie 73.500 koron i państwowy fundusz melioracyjny, ten ostatni z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, bezwrotnym zasiłkiem w maksymalnej wysokości 70 procent preliminowanych kosztów t. j. kwotą 171.500 koron.

§. 4.

Oznaczone w §. 3. datki państwa i kraju mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych, a to w stosunku jak 70 : 30.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Ewentualne oszczędności uzyskane ze sumy kosztorysowej oznaczonej w §. 2., zwrócone być mają po ukończeniu budowy czynnikom kontrybuującym, a to w stosunku procentowym i udziału w kosztach.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót pokrywać ma po ukończeniu budo-

wy, fundusz konserwacyjny regulacji rzeki Białej, utworzyć się mający na podstawie §. 6. ustawy krajowej z dnia 1. września 1892. Dz. ust. kraj. Nr. 72.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Bugu od Ujścia Raty do granicy państwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

§. 1.

Regulacja rzeki Bugu od ujścia Raty do granicy państwa wraz z regulacją Raty od jazu w Sielcu do ujścia, ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć mają projekty Wydziału krajowego z roku 1900 i 1909, które preliminują koszty budowy 1,840.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzonym .

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów ;

b) z datku państwowej dotacji budowli wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

c) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele przyległych nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych po myśli §. 51. ustawy wodnej z 11. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. służyć mają na częściowe pokrycie 40-to procentowego datku funduszu krajowego, jednakże suma tych datków konkurencyjnych w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. nie może przekroczyć 30 procent kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacji, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego

przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego,

2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;

3. z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracji funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych rolnictwa skarbu.

U s t a w a

z dnia e regulacji potoku Białego Stoku z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakoskim wskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoku Białego Stoku od gminy Płowce do stawu w Komarowie wraz z dopływami w powiatach kamioneckim i sokalskim ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajo-

wego z roku 1909, który preliminuje koszta robót na 1,970.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które są położone w okręgu konkurencyjnym mającym się oznaczyć przez władze administracyjne, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dn. 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których należy oczekiwać, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków konkurencyjnych w §. 3 c) wymienionych, zawiązaną będzie na podstawie §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. przez administrację państwa w porozumieniu

z Wydziałem krajowym przymusowa spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

§. 5.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp potoku Biały Stok i dopływów;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracji funduszu konserwacyjnego, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Zarząd budowy, oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i spółce wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co

do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia ... o regulacji potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja potoku Siwki od jazu w Hołyniu do Kałusza ma być wykonaną, jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1908, który preliminuje kosztła robót na 1,340,000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszty budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent preliminowanych kosztów:

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwo-

lenia w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 1., bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent:

c) interesowana w regulacji Administracja salin z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia datkiem w wysokości dwudziestu procent.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminy płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Bliższe postanowienia, co do pokrycia kosztów konserwacji i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze osobnej ustawy krajowej po ukończeniu budowy.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Jasiołki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Jasiołki od gminy Lipowicy do mostu na gościńcu państwowym w Jaśle ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909, który preliminuje koszta budowy na 3,100.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się utworzyć w tym celu funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzony:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) z datku państwowej dotacji budowli wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów.

c) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 7. ustawy z 1. stycznia 1909 Dz. pr. p. Nr. 4. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele przyległych nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych po myśli §. 51. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 służyć mają na częściowe pokrycie 10 procentowego datku funduszu krajowego, jednakże suma tych datków konkurencyjnych w myśl §. 7. ustawy z 1. stycznia 1909, Dz. p. p. Nr. 4, nie może przekroczyć 30 pre. kosztów budowy.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacji, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której przyznany zostaje wpływ odpowiedzialni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego,

2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy,

3. z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania administracji funduszu konserwacyjnego i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom robót publicznych, rolnictwa i skarbu.

U s t a w a

z dnia o obwałowaniu lewego brzegu Wisły, od ujścia Przemszy do Bielan.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie lewego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bielan wraz z korekcyą i obwałowaniem lewych dopływów Wisły na tej przestrzeni w powiatach Chrzanowskim i Krakowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1900, który preliminuje kosztą robót na 9.000.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z ma-

jącego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl § 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowane powiaty datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów, a mianowicie: powiat Chrzanowski w kwocie 439.000 K, powiat zaś Krakowski w kwocie 461.000 koron.

Datki konkurencyjne uiścić mają interesowane powiaty w dwudziestu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy mają być te datki pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowane powiaty obowiązane są ponieść kosztą wykupna gruntów i odszkodowań za grunta za wynagrodzeniem mającym się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatom konkurującym zastrzega się prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli § 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być ochronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatów oznaczy Wydział krajowy-wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatów w §. 3. wyszczególnionych.

Pszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia, mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administrację państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, potoków, szkarp i rowów materiałowych;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracyi funduszu konserwacyjnego, organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak reprezentacyom interesowanych powiatów przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu oraz

co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatów interesowanych mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie uiszczać mają corocznie po skończeniu budowy interesowane powiaty w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Bodzowa wraz z obwałowaniem wstęcznem rzek

Soły i Skawy. tudzież korekcją i obwałowaniem prawych dopływów Wisły na tej przestrzeni w powiatach Białskim Wadowickim i Wielickim (Podgórskim) ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1909, który preliminuje kosztą robót na 11,200,000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Kosztą budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyzyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909. Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowane powiaty datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów, a mianowicie: powiat Białski w kwocie 259.200 K, powiat wadowicki w kwocie 539.300 K, powiat zaś Wielicki (Podgórski) w kwocie 321.500 K.

Datki konkurencyjne uiszczyć mają interesowane powiaty w dwudziestu równych ratach rocznych po ukończeniu robót w czasie zaś budowy mają

być te datki pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowane powiaty obowiązane są ponieść kosztą wykupna gruntów i odszkodowania za grunta za wynagrodzeniem, mającem się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatom konkurującym zastrzega się prawo ściągnięcia przypadających na nie datków z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66 krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kr. Nr. 38 według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być uchronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatów oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatów w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administrację państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wdzierżawienia wałów ochronnych, szkarp, połoków i rowów materiałowych;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsię-

biorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4 stycznia 1903. Dz. u. kr. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracji funduszu konserwacyjnego organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego objęcie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak reprezentacyom interesowanych powiatów przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatów interesowanych mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi dodatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie uiszczać mają corocznie po skończeniu budowy interesowane powiaty w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia . . . o obwałowaniu prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje.

§. 1.

Obwałowanie prawego brzegu Wisły od ujścia potoku Dańkówki do ujścia Przemszy w powiecie białskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt opracowany w r. 1909 przez organa państwowe, który preliminuje koszta ogólne na 1,160.000 koron.

Administracya państwa jest jednak, upoważnioną do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Wydziałem krajowym w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliniowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) interesowany powiat Bialski datkiem konkurencyjnym w wysokości dziesięciu procent kosztów.

Dotek konkurencyjny uiszczyć ma powiat Bialski w dziesięciu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy ma być ten dotek pokryty zaliczkowo z funduszu krajowego.

Interesowany powiat Bialski obowiązany jest ponieść kosztą wykupna gruntów i odszkodowań za grunta za wynagrodzeniem mającem się oznaczyć po cenach zatwierdzonego kosztorysu.

Powiatowi Bialskiemu zastrzega się prawo ściągnięcia datku konkurencyjnego z właścicieli interesowanych nieruchomości i zakładów, a to po myśli §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. według wartości tych nieruchomości i zakładów, które od wylewu mają być ochronione.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności datków kraju, państwa i powiatu oznaczy Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 5.

Wydział krajowy zostaje upoważniony do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzalnej na pokrycie datków kraju, państwa i powiatu w §. 3. wyszczególnionych.

Poszczególne raty anuitetowe tej pożyczki mają być spłacane na podstawie planu umorzenia mającego się ułożyć przez Wydział krajowy i Administracyę państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz

Fundusz ten składać się będzie:

1) Z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych:

2) Z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl artykułu I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

Dalsze postanowienia co do pokrycia kosztów utrzymania, administracyi funduszu konserwacyjnego organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych do utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Administracya państwa.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, któremu podobnie jak reprezentacyi powiatu bialskiego przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Blizsze szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 8.

Datki konkurencyjne powiatu Białskiego mają być ściągane jako dodatki do podatków bezpośrednich wraz z państwowymi podatkami przez właściwe Urzędy podatkowe w ten sam sposób, jak podatki i wpłacane do kasy Wydziału krajowego.

§. 9.

Wysokość procentu dodatków, jakie mają być uiszczane corocznie po skończeniu budowy przez powiat Białski w myśl §. 3. tej ustawy, ustanowi Wydział krajowy wspólnie z Namieśtnictwem.

§. 10.

Czasowe wstrzymanie ściągania datków wymienionych w §. 8. tej ustawy może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a.

z dnia . . . o konserwacji regulacji rzeki Biały z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. rozporządzam na podstawie § 6. ustawy z dnia 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania regulacji rzeki Biały z dopływami i obwałowania prawego brzegu Dunajca mają być pokrywane z funduszu konserwacyjnego utworzonego w myśl §. 6 ustawy z dnia 1. września 1892 Dz. u. u. ukr. Nr. 72.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i ze sprzedaży wikliny;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. ustaw kraj. Nr. 12.

3. z całorocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego.

Koszta zarządu technicznego pokryte będą wyłącznie tylko z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach od roku 1910 do r. 1912 46.000 K, z czego fundusz krajowy pokrywa połowę w kwocie 23.000 K, państwowy zaś fundusz melioracyjny w myśl §. 17. ustawy z dnia 4. stycznia 1909, Dz. p. n. Nr. 4. drugo połowę w kwocie 23.000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Wysokość corocznych datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w latach następujących wynosić sumę, jaka wypadnie z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1909 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów po myśli §. 6. ustawy z dnia 1. września 1892, Dz. u. kraj. Nr. 72 nie mniej też nie użyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio frutyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie brakująca reszta rozłożona zostanie niezależnie od stałych dałków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i państwowy fundusz meloracyjny.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzić będzie Wydział krajowy.

Coroczne preliminarze wydatków i zamknięcie rachunkowe funduszu konserwacyjnego mają być przedkładane Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

Administracyi państwa służy prawo przekonywać się każdego czasu o postępie i sposobie wykonania robót konserwacyjnych za pośrednictwem własnych organów technicznych.

Koszta kontroli pokrywa skarb państwa.

§. 6.

Datki kraju i państwa na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w styczniu i lipcu każdego roku.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia budowli regulacyjnych, sadzonek, wałów, potoków, rowów, szluz, przepustów, ramp i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez uregulowanie łożyska Białej i jej dopływów, tudzież przez wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, żwiru, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów Białej, potoków i rowów, tudzież skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i wogóle jakiegokolwiek uszkodzenia wałów ochronnych, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na szkarpach Białej, potoków i rowów, tudzież na wałach ochronnych.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego zostaje wzbronione:

a) wnoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakiegokolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundacyjnym Białej i Dunajca;

b) kopanie dołów dla dobowania piasku, gliny i t. p., zbiorników wody i studzien w odległości do dwudziestu metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym Białej i Dunajca z wyjątkiem miejsc, gdzie to sadzenie jest bezwzględnie koniecznem dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk. Miejsca te, które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, wskaże w profilu inundacyjnym Dunajca Namiestnictwo, na Białej zaś Wydział krajowy.

Gdzie wały narażone są na uszkodzenie przez lody, ma być wyjątkowo zasadzony szereg drzew w odległości przynajmniej pięciu metrów od stopy wałów. Przestrzenie te oznaczy Namie-

stnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 9.

Roboty wykonane na podstawie niniejszej ustawy wymagają tylko wówczas pozwolenia brzewidzianego w §. 11. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Cz. u. kraj. Nr. 38., jeżeli zostaną podniesione zarzuty ze strony osób trzecich; postępowanie wodnoprawne nie może jednak w razie nagłości wstrzymać rozpoczęcia, lub dalszego prowadzenia robót.

§. 10.

Pozwolenie na spławy drzewa na rzece Białe może być udzielone przez Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego wówczas, jeżeli spław uznany zostanie za nieszkodliwy dla budowli regulacyjnych, a nadto złożoną zostanie odpowiednia kaucya na wynagrodzenie ewentualnych uszkodzeń.

§. 11.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w terenie narażonym na zalew, na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materiałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materiały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych budowli regulacyjnych wydane zostaną

w osobnym rozporządzeniu wykonanym przez namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa i robót publicznych do zatwierdzenia.

§. 12.

Przekroczenie niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszeclnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kraj. Nr. 38, oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 13.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, robót publicznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia o podwyższeniu wałów ochronnych rzeki Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Podwyższenie wałów ochronnych rzeki Łęgu od Zaleszan do Krawców w powiecie Tarnobrzeskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwątowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1909, który preliminuje kosztą robót na 1,200.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelimitowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 7. ustawy z dnia 4. stycznia 1909, Dz. p. p. Nr. 4. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia:

c) zawiązana na podstawie ustawy z dnia 1. lipca 1886, Dz. u. kraj. Nr. 65. spółka wodna datkiem w wysokości dziesięciu procent kosztów.

Datek konkurencyjny uścić ma spółka wodna w dwunastu równych ratach rocznych po ukończeniu robót, w czasie zaś budowy ma być ten datek pokryty zaliczkowo z funduszu krajowego.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmuje Wydział krajowy.

Administracja państwa, podobnie jak i spółce wodnej zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Blizsze szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz

co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa instrukcja techniczno-administracyjna z dnia 18. listopada 1887 r. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 68.

§. 6.

Wykonanie tej ustawy porucam Moim Ministrom rolnictwa i skarbu.

W rozprawie ogólnej nad powyższymi ustawami nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie wszystkich tych ustaw en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższych ustaw en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała projekty tych ustaw en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższe projekty ustaw w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, że Komisya cofnęła wniosek VI. t. j. wniosek następujący:

VI. Sejm uchwała załączone projekty ustaw zmieniających postanowienia następujących ustaw konserwacyjnych:

1) ustawy z dnia 30. kwietnia 1895. Dz. u. kraj. Nr. 45. o konserwacyi robót regulacyjnych na rzece Trześniówce;

2) ustawy z dnia 26. sierpnia 1899. Dz. u. kraj. Nr. 110. o konserwacyi rowów regulacyjnych na rzece Łęgu;

3) ustawy z dnia 4. listopada 1900. Dz. u. kraj. Nr. 8. z r. 1901. o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Przegnojówce z dopływami;

4) ustawy z dnia 28. lutego 1904. Dz. u. kraj. Nr. 37. o konserwacyi robót regulacyjnych na potokach Krze-

mienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni;

5) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 90. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach;

6) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 91. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich;

7) ustawy z dnia 13. czerwca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 92. o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie;

8) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 93. o konserwacji obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim;

9) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kr. Nr. 94. o konserwacji robót regulacyjnych na potoku Dumnym;

10) ustawy z dnia 13. czerwca 1906. Dz. u. kraj. Nr. 95. o konserwacji robót regulacyjnych na górnej sekcji rzeki Gnitej Lipy;

11) ustawy z dnia 20. grudnia 1907. Dz. u. kraj. Nr. 4. z r. 1908. o konserwacji obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Sprawozdawca czyta:

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w dziale B) rub. IX. na rok 1910 do końca lutego 1912 r.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

VIII. Petycyje l. s. 3.698 gminy Czerniawy o regulację Wiszni, l. s. 4.194 Jana i Maryi Adameczków w Słupcu l. s. 4.195 Antoniego, Jana i Wiktoryi

Adameczków w Maniowie o podwyższenie wynagrodzenia za stary wał nadwiślański, — l. s. 4.375 gm. Młynne o zabudowanie potoków górskich l. s. 4.382 gminy Podegrodzie o zezwolenie na używanie skarpy Gnitej Lipy, — l. s. 4.567 gminy Filipowice o regulację Rudzanki, — l. s. 4.820 gminy Zalipie o zezwolenie na koszenie skarpy Gnitej Lipy, — l. s. 4.833 Wydziału powiatowego w Stryju o zabudowanie potoku Stynawki, — 5.324, 5.325, 5.326 mieszkańców gmin Świdnika, Roztoki, Łukawicy o regulację potoku „Łukawicka rzeka“, l. s. 5.821, 5.822 gminy Filipowice i Rudy kameralnej o zabudowanie potoku Rudawki, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

S p r a w o z d a n i e

komisji gospodarstwa krajowego o petycji gminy Młynne L. 1990 o zabudowanie trzech potoków górskich.

Wysoki Sejmie!

Sprawa ta już w r. 1908 była badana i pertraktacye z c. k. Rządem były przeprowadzone, skutkiem których c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 29. grudnia 1909 l. 42567 przyznało w zasadzie zasiłek 70 proc. z funduszu melioracyjnego i poleciło sekcji samborskiej opracować projekt szczegółowy, Przybliżony koszt zabudowania tych trzech górskich potoków ma wynosić około 139.500 kor.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę l. 1990 gminy Młynne odstepuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek Komisji.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Kurowca:

1. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w preliminarzu budżetowym na rok 1911 uwzględnił pomnożenie sił technicznych melioracyjnych a w szczególności w etacie biura dla budowy wodociągów, zaopatrzenie ludności w zdrową wodę i kanalizacyi miast, miasteczek i gmin wiejskich.

Marszałek oznajmia, że identyczna rezolucya p. Tertila została odesłaną do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania i zapytuje p. Kurowca, czy zgadza się, aby i jego powyższą rezolucję przekazano Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

P. Kurowiec oznajmia, że zgadza się na to.

Izba uchwała odesłanie tej rezolucyi p. Kurowca do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Kurowca.

2. Wzywa się Wydział krajowy do intensywniejszego wykonania robót melioracyjnych w wschodniej Galicyi.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję p. Kurowca:

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Kurowca:

3. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby w popularny sposób pouczył zwierzchności gminne o korzyściach i warunkach melioracyj gruntów chłopskich, stok i pastwisk gminnych.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję p. Kurowca.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Bojki:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przy dochodzeniach karnych w sprawie prze-

kroczeń wodnych, nie delegował na miejsce przekroczenia komisarzy c. k. Starostwa, ale żeby do oceniania ewentualnych szkód powoływani byli zaprzyiężeni taksatorowie sąsiedniej gminy, a na podstawie tych orzeczeń merytoryczne załatwienie tych spraw, odbywało się w siedzibie c. k. Starostwa.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi o odesłanie tej rezolucyi do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania.

Izba uchwała wniosek formalny p. Merunowicza, tj. odesłanie powyższej rezolucyi p. Bojki do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Maryewskiego:

Wzywa się c. k. Rząd, aby projektem obejmującym obwałowanie prawego brzegu Wisły od pieców wapiennych do Podgórze, objął również obwałowanie Wilgi od jej ujścia wstecz.

Izba uchwała bez rozprawy tę rezolucję p. Maryewskiego.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję p. Kędziora:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w sprawie utworzenia osobnego zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków dla robót publicznych przeprowadzanych przez kraj i powiaty po myśli §. 58. ustawy z 28. grudnia 1887 Dz. p. p. Nr. 1. z r. 1888 i z wyniku rokowań przedłożył sprawozdanie na najbliższej sesyi.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję p. Kędziora.

Marszałek odczytuje następującą rezolucję drugą p. Kędziora:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi wniosek w sprawie ustanowienia instruktorów fachowych dla kultury torfowisk, a mianowicie dwóch

nstruktorów dla perymetrów osuszenia bagien Oleskich i Stojanowskich, tudzież regulacyi Pustej, Przegnojówki, potoku Dumnego, Raty, Błotni i Sołokiji, jedno zaś dla perymetra osuszenia bagien Rzemieńskich, regulacyi Krzemienicy, Trześniówki i Łęgu.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucyę p. Kędziora.

Marszałek odracza posiedzenie do godz. 8 wiecz.

Przerwa posiedzenia godz. 2 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 4. lutego 1910.

Marszałek o godz. 8 min. 35 wiecz. otwiera napowrót odroczone posiedzenie skonstatowawszy komplet w Izbie.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie zezwolenia Radzie powiatowej w Pilźnie na zaciągnięcie pożyczki 150.000 K.

Sprawozdawca p. Górski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

dołączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie zezwala się w myśl §. 21. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 150.000 K. na pokrycie kosztów opracowania projektu budowy kolei z Dębicy do Jasła i budowy mostu na rzece Wisłoce pod Przeczącą.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

sprawozdanie Komisji prawniczej o sprawozdaniu z czynności departamentu VI Wydziału krajowego za czas od 1 maja 1908 do 30. czerwca 1909.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu VI, za czas od 1. maja 1908 do 30. czerwca 1909 do wiadomości.

2. Sejm ponawia uchwały swoje z lat poprzednich, dotyczące otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych i wzywa e. k. Rząd, aby

a) zarządził bezzwłocznie otwarcie e. k. Sądu obwodowego w Czortkowie,

b) otworzył jak najspieszniej sądy obwodowe w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu i Żółkwi; tudzież sądy powiatowe w Baranowie, Majdanie, Jagielnicy, Jezierzanach, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach, Zawalowie, Jaryczowie, Kozłowie i Magierowie.

3. Sejm wzywa ponownie e. k. Rząd, aby wniósł projekt zmiany dotychczasowej ustawy o kwaterunkach e. k. żandarmerji w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez skarż państwa.

4. Sejm wzywa e. k. Rząd, aby przy zakupnie przedmiotów dla żandarmerji potrzebnych uwzględniał wyłącznie przemysł krajowy.

5. Sejm wzywa e. k. Rząd, aby wprowadził język polski w urzędowaniu e. k. żandarmerji w kraju.

6. Sejm wzywa ponownie e. k. Rząd ażeby jak najspieszniej przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, mocą której kasy sieroce zbiorowe przekazywały by krajom na cele wychowania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych, całkowitą sumę nadwyżek z obrotu, jakie wypadną z końcem roku 1910 i lat następnych, zatrzymując tylko odpowiednią rezerwę.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Skwarko i wnosi następujące rezolucje:

1) Sejm wzywa e. k. Rząd do wydania rozporządzenia, aby przy wszystkich sądach urządzono ogrzewane w zimie i w ławki zaopatrzone poczekalnie dla stron.

2) Sejm wzywa e. k. Rząd, aby tenże dla dogodności tak stron jakoteż i personalu sądowego wprowadził we wszystkich sądach jednorazowe dziennie urzędowanie lub, aby w razie niemożliwości wykonania tegoż jak najenergiczniej zarządził, iżby sprawy załatwiano 4 sądach bezwzględnie w porządku wskazanym większem oddaleniem miejsca zamieszkania stron od siedziby sądu.

3) Sejm wzywa e. k. Rząd, aby tenże celem rozporządzenia stronom wielkich kosztów i całą usilnością i energią ograniczał ilość komisji sądowych przy działach gruntowych spadkowych i przy przeprowadzaniu zgodności stanu tabularnego ze stanem faktycznym i aby jak najenergiczniej zarządził, iżby sądy zaniechały nakładania na strony grzywnien za nieuporządkowanie stanu tabularnego w takich razach, gdy do uporządkowania tego brakuje tylko pomiarów e. k. geometrii ewidencyjnego i przedłożenia przez niego szkicu z map katastralnych.

4) Sejm wzywa e. k. Rząd, aby jak najrychlej utworzył urzędy e. k. geometrów ewidencyjnych w siedzibie tych sądów powiatowych, gdzie ich dotychczas nie ma.

5) Sejm wzywa e. k. Rząd, aby tenże celem zaoszczędzenia ludności kosztów komisji sędziowskich zarządził, iżby spisywanie aktów spadkowych odbywało się w siedzibie sądów.

6) Sejm wzywa e. k. Rząd, aby przy pertraktacjach włościańskich spadków stosownie do przepisów §. 102 patentu ces. z 9 sierpnia 1851 Nr. 208 Dz. p. p. wypośredkowywano wartość spadku po myśli rozporządzenia Minister. z 8/6 1890 Nr. 27. Dz. p. p. i aby przy wymiarze należności spadkowych od tych spadków za podstawę wymiaru brano wartość tę wypośredkowaną przez Sąd przy pertraktacji i aby władze skarbowe zaniechały dowolnego podnoszenia wartości majątku spadkowego.

7) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ten-że celem zaoszczędzenia ludności kosztów procesowych przy pomocy organów sądowych i gminnych pouczył jak najszersze masy społeczeństwa o postanowieniach §. 433 procedury cywilnej i aby wezwał Sądy do podjęcia jak naj-energiczniejszej inicjatywy w kierunku stosowania powyższych postanowień.

8) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ten-że postarał się o wydanie noweli do ordynacyi egzekucyjnej i ewentualnie do ustawy hipotecznej w tym kierunku, iżby egzekucyjne podania o intabulacyę prawa zastawu wnoszone do Sądu egzekucyjnego zawsze przez Sąd hipoteczny dotyczącej nieruchomości, któryby przez hipoteczną plombaturę w księgach hipotecznych zabezpieczał prawo pierwszeństwa dla dotyczącej pretensyi.

9) Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze ustawodawczej zapobiegł spekulacyom i handlowi niewydziałonemi częściami zagród włościańskich pociągając interesa takie pod sankcyę ustawy karnej o lichwie.

10) Sejm wzywa c. k. Rząd o wydanie energicznego zarządzenia, aby we wszystkich sądach wschodniej Galicyi znajdowały się urzędowe stampile i pieczętki w ruskim języku i aby dla oryentowania stron wszystkie oddziały, kancelarye i biura sądów i sądowych referentów były oznaczone ruskimi napisami.

Przemawia p. T. Staruch.

Przemawia p. Schätzel i wnosi następującą rezolucyę :

Wzywa się c. k. Rząd, aby załatwił rezolucyę objęte uchwałą sejmową z dnia 4. listopada 1904 mające na celu bądź to przeprowadzenie zmian niektórych ustaw podatkowych w drodze ustawodawczej, bądź usunięcie rozmaitych wadliwości przy wykonywaniu administracyi podatkowej.

Izba popiera tę rezolucyę p. Schätzla, po odczytaniu jej przez Marszałka.

Przemawia p. Wodzicki.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są p. p. Kurowiec i Bojko, oraz, że dalszy ciąg rozprawy ogólnej odracza do następnego posiedzenia.

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje do załatwienia wniosku nagłego.

Następuje wniosek nagły p. Starucha i tow. w sprawie niewydawania na stacyach kolejowych biletów z ruskim tekstem, lekceważenia przez organa kolejowe ruskiej mowy, prześladowanie ruskich pasażerów i pociągnięcia do odpowiedzialności organów, które zawiniły.

Wniosek ten opiewa:

W n i o s e k n a g ł y.

p. T. Starucha i tow. w sprawie niewydawania na stacyach kolejowych biletów z ruskim tekstem, lekceważenia przez organa kolejowe ruskiej mowy, prześladowania ruskich pasażerów i pociągnięcia do odpowiedzialności organów, które zawiniły.

Mimo nagłego wniosku w jesiennej sesyi sejmowej, mimo przyrzeczeń władz, że 1. stycznia będą sprowadzone na kolejach bilety z ruskim tekstem — na kolejach takich biletów nie ma, poświadczeń z ruskim tekstem nie wydają, a co więcej ze stronami, które żądają ruskich biletów lub poświadczeń — obchodzą się brutalnie, aresztują i obkładają karami.

Z tego powodu podpisani stawiają wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić w drodze nagłości :

Wzywa się c. k. Rząd, aby bezzwłocznie zarządził co potrzeba, ażeby na wszystkich stacyach kolejowych były

bilety z ruskim tekstem i ażeby pociągnął do odpowiedzialności organy, które zawiniły — za brutalne obchodzenie się z ruskimi stronami — po myśli wniesionych skarg.

Wnioskodawca:
T. Staruch.

Krynicki, Lewicki, Kiweluk, Kurowiec, Winniczuk, Hanczakowski. Tracz. Sandulak, Dumka, Sodomora, Makuch, Krysowaty, Skwarko, A. Staruch.

Przemawia p. T. Staruch, uzasadniając nagłość tego wniosku.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością tego wniosku.

Przemawia p. Komisarz rządowy c. k. radca namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Przemawia p. Lewicki.

Przemawia p. Michałowski.

Przemawia p. Piniński.

Przemawia p. Makuch

Izba bez rozprawy uchwała na wniosek sekretarza p. Urbańskiego zamknięcie rozprawy nad nagłością tego wniosku.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są p. p. Starzyński, Vivien, Kiweluk, Stojalowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Starzyński.

Marszałek wzywa, by nie przerywano mowy.

Przemawia dalej p. Starzyński.

Przemawia zapisany do głosu p. Vivien.

Przemawia zapisany do głosu p. Kiweluk.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojalowski.

Marszałek wzywa by nie przerywano mowy.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojalowski.

Marszałek wzywa, p. Stojalowskiego, by przemawiał zwrócony do Marszałka, a posłów, by nie przeszkadzali mowcy.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojalowski.

Marszałek wzywa, by nie przerywano mowy.

Przemawia dalej zapisany do głosu p. Stojalowski.

Przemawia p. T. Staruch dla sprostowania faktów.

Izba odrzuca nagłość wniosku p. T. Starucha.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 5. lutego 1910 roku godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 12 minut 35 po północy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

St. Henryk Badeni w. r.

Zacharyasz Skwarko w. r.